

Poglobljati demokratizem v delu organov oblasti, razvijati aktivnost delovnih množic pri upravljanju države in socialističnega gospodarstva ter pri izvrševanju vseh drugih družbenih nalog, usmerjati državljan v tvorbo razvijanje socialistične demokracije, razvijati kritičnost, dvigati zavest in ponos svobodnega socialističnega človeka — to je osnovna naloga organizacij Osvobodilne fronte v idejnopoličnem pogledu.

Iz resolucije III. kongresa OF

Savinjski vestnik

CELJE, 16. junija 1951

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE MESTA CELJA, OKRAJEV CELJA-OKOLICE IN ŠOSTANJA

LETO IV., ŠTEV. 24 — CENA 3 DIN

Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Tone Maslo. Naslov uredništva: Celje, Titov trg 1. Telefon 7. Tiska Celjska tiskarna v Celju. Poština plačana v gotovini. Četrtletna naročnina 54, polletna 108, celoletna 216 din. Savinjski vestnik izhaja vsako soboto.

RANA KOŠNJA — NAJBOLJŠA KOŠNJA

Čas košnje je pred nami. Najzgodnejši kosci so že vrgli prve redi. Toda letošnja muhasta narava zelo skopari z lepim sončnim vremenom, kar zelo otežkoča košnjo in spravljanje sena. Zaradi zadostne vlage v tej pomladi bo pridelek krme prav dober. Da je bilo še nekoliko več toplejšega vremena, bi bila letina vsekakor še obilnejša; Rana košnja je najboljša. Toda dosedanje nestalno vreme nas zelo ovira, zato moramo še posebno paziti, da izkoristimo vsak za to primeren dan. Najboljši in najpreprostejši način sušenja sena je seveda običajno sušenje na travnikih. Če pa nas zaloti daljše deževje, se moramo poslužiti tudi drugih načinov sušenja kot v kozolcih, ostrvih itd., kar je seveda zamudno delo, vendar pa boljše, kakor da bi se zaradi deževja seno pokvarilo. Pri dalj časa trajajočem slabem vremenu moramo paziti, da se seno, spravljeno v kopice, ne ugreje in splesni. Taka krma je za živino zelo škodljiva.

S pravočasno prvo košnjo si zagotovimo dobro drugo košnjo otave. Trava, košena v času cvetenja, vsebuje največ hranilnih snovi, je duhteča in sočna in jo živina rada je.

S košnjo so že pričeli v Savinjski dolini. K rani košnji pristopajo tudi delovne zadrug. Najboljši do sedaj so na ekonomiji v Založah, ki so kljub neprikladnemu vremenu že izvršili nad polovico košnje. Še nekaj lepih dni — pa bodo gotovi.

Savinjski hmeljarji izbirajo najboljše za hmeljarski svet

V Savinjski dolini je te dni živahno. Hmeljarji izbirajo najboljše med seboj v hmeljarski svet, ki se bo sestel v nedeljo v Zalcu. Sestanki, na katerih predlagajo in volijo bodoče člane hmeljarskega sveta, so zelo dobro obiskani. Kako ne bi bili, saj se hmeljarji dobro zavedajo, da bo svet njihov osnovni in važen posvetovalni organ pri Hmezadu, da bodo člani sveta posredovali med Hmezadom, kmetijskimi zadrugami in njimi samimi. Hmeljarski svet bo na svojih sejah razpravljaj o vseh predlogih za dvig in razvoj hmeljarstva, nadziral bo razdeljevanje vseh pripomočkov za izboljšanje hmeljarstva itd.

Hmeljska polja so v Savinjski dolini razmeroma dobro obdelana. Traktoristi so zadovoljivo opravili oranje in ostala dela. Prvo trebljenje in prevezovanje je že zaključeno, ne bo dolgo, ko bodo hmeljarji zaključili že drugo trebljenje. Nasade bodo začeli obiskovati po 20. juniju. Te dni pa bodo hmeljarji prešli dušik, amonijev salpeter in kalijevo sol. S tem gnojilom bodo znatno zvišali pridelek hmelja.

Pri dobavi hmeljev so imeli letos velike težave, saj se je dobava zakasnila za mesec dni. Vendar je Hmezadu uspelo nabaviti hmeljeve, predvsem za drugoletni nasad. Hmeljarji so si začasno pomagali tudi na ta način, da so postavljali k nasadom krajše hmeljeve, sedaj pa poleg teh stavljajo večje. Delavci Hmezada so se trudili pri prevažanju hmeljev, prevažali so jih celo s Pohorja, vagonске pošiljke pa so razkladali ob vsakem času, tudi ponoči, če je bilo potrebno.

Pred kratkim so hmeljarji prejeli sladkor. Za lanske prvovrstni in drugovrstni hmelj so prejeli 5 kg sladkorja, za tretjevrstni in četrtovrstni hmelj pa po 4 kg sladkorja za 100 kg oddanega hmelja. Ta ukrep so z veseljem pozdravili, kajti s tem so bili nagrajeni pridni in vestni hmeljarji. Zaradi deževnega vremena je delo

na hmeljiščih v zaostanku najmanj za 14 dni, kljub temu pa je med hmeljem že zelo živahno. Kmalu bo prišel čas obiskovanja in časa obiranja. Takrat se bodo iz vse Slovenije zgrnili v Savinjsko dolino obiranci, ki bodo s pridnimi rokami obirali naše zeleno zlato — bogate devize.

F.L.

Pilot Branivoj Majcen v borbi z gorečim letalom

Jugoslovansko potniško letalo, ki vzdržuje progo Beograd—München—Frankfurt je 8. junija nad Münchonom začelo goreti. Vnel se je zaboj s kemikalijami. V nevarnosti je bilo 10 potnikov in vsi člani posadke. Pri-sotnost posadke, predvsem pa prvega pilota Branivoja Majcena, je rešila potnike gotove smrti. Majcen je z letalom pristal na majhnem travniku blizu Münchena. Potniki so se vsi rešili iz letala, ki je takoj po pristanku popolnoma zgorelo. Med potniki je bil tudi 15 letni George Allen, sin ame-

riškega veleposlanika v Beogradu. Člani posadke so dobili manjše opekline. Naslednji dan so z novim letalom nadaljevali pot. V Beogradu so potniki iz zahvalnosti poljubljali pilote, ki so jih s svojim prisebnim duhom rešili smrti. Pilot Branivoj Majcen je Celjan.

Prezidi Ljudske skupštine FLRJ je odlikoval pilota Branivoja Majcena za svoje hrabro zadržanje z Ordenom zaslug za narod II. stopnje in z Medaljo za hrabrost. Odlikovanje so sprejeli tudi ostali člani posadke.

Kako so pri nas zaščitene matere in otroci

Nadaljujemo s člankom, ki smo ga načeli v prejšnji številki:

KAKSNE UGODNOSTI IN PRAVICE UZIVAJO NOSEČNICE

Velika pridobitev za žene nosečnice je uredba o obveznem pregledu. Vsaka nosečnica mora biti zdravniško pregledana v četrtem in osmem koledarskem mesecu nosečnosti. Ob priliki prvega pregleda prejme nosečnica zdravstveno knjižico, kamor so vpisane vse potrebne preiskave. Na podlagi knjižice ima nosečnica, ki spada pod zagotovljeno preskrbo pravico do VP kart. Nosečnice izven garantirane preskrbe imajo pravico do petkratnega obroka sladkorja in sicer 400 gr vsak obrok. Te ugodnosti uživajo le one, ki so zdravniško pregledane. Nosečnice naj pazijo in vztrajajo, da dobi-jo kar jim pripada. Nosečnice prejmejo tudi Care karte.

Ob porodu ima vsaka žena brezplačno zdravniško pomoč. V primeru, da je nosečnica bolna, ima tudi brezplačno zdravljenje. Brezplačno zdravljenje uživajo tudi vsi spolno bolni, tuberkulozni in bolniki z akutnimi infekcijskimi boleznimi.

Naj omenimo še pravice, ki jih imajo zavarovanka ob nosečnosti. Dasi-ravno to določa uredba, skušajo nekateri podjetja to po svoje prikriti. Vsaka nosečnica ima pravico do 90-dnevnega porodniškega plačanega dopusta in to 45 dni pred in 45 dni po porodu. Z dovoljenjem uradnega zdravnika ima pravico izkoristiti 24 dni predporodnega dopusta po porodu. Razen te ugodnosti se nosečnicam za opremo otroka izplača 2000 din, če je

vsaj eden od roditeljev bil zaposlen vsaj šest mesecev pred porodom. Nosečnica, ki je sama zaposlena dobi vse čas v porodniškem dopustu in še tri mesece po porodu po 600 din mesečno za izboljšanje prehrane.

O skrbi za doječo mater in otroka bomo pisali prihodnje.

Kmečki pridelki iz Srbije na celjskem trgu

V okolici Šabca uspešno deluje 19 kmetijsko obdelovalnih zadrug. Vse te zadrug so ustanovile svoje lastno odkupno podjetje, ki razpečava pridelke na trg. Eno poslovalnico je podjetje postavilo v Beogradu a drugo pri nas v Celju. Dosedaj so iz Šabca pripeljali na celjski trg le grah, čebulo in med. Vsi ti prehranbeni predmeti so cenejši od naših domačih, dasiravno vračunajo stroške prevoza.

Količine, ki jih podjetje pošilja v Celje so tako velike, da jih tukajšnji prodajalec ne more sam razprodati. Zato daje svoje blago na razpolago tudi državnim trgovinam. Seveda bi bilo mnogo boljše, če bi podjetje iz Srbije samo razprodalo blago med potrošnike in odbilo ceni zaslužek, ki ga daje celjskim posredovalcem. Tako bi njihova intervencija bila še uspešnejša.

Odkupna podjetja v Celju je treba glede odnosa do podjetja iz Šabca grajati. Prve dni je prodajalec v Celju dobil velike količine graha. Ker še ni imel skladišča ga je ponudil celjskim odkupnim podjetjem, katera pa graha niso hotela sprejeti. Res je, da je lupina bila malenkostno pokvarjena, vendar zrnje je bilo brez napa-

ke. Kaj je prodajalec storil? Vedel je, da sam tega ne bo mogel razprodati. Še predno se je grah mogel zares pokvariti, ga je razdelil med ljudi zastoj. Da bi ga zaradi tega pohvalili, ker je zastoj delil grah in ga morda v tem pogledu stavili za vzgled, to ne bi bilo pravilno. Vendar je njegov ukrep dokaz, da podjetje iz Šabca nima namena vleči dobiček, temveč da preskrbi trg z živili. Marsikatero naše podjetje bi rajši pustilo blago segniti, kot da mu spusti ceno ali pa ga celo razdeli brezplačno.

V tekstilni tovarni v Št. Petru gradijo sindikalno dvorano

Sindikalna podružnica in vodstvo tovarne sta sklenili, da bodo poleg že obstoječega rdečega kotička zgradili tudi dvorano.

K izvršitvi sklepa so že pristopili. S prostovoljnimi delom pomaga 39 članov podružnice. Glavni zidovi že stojijo, strešno opeko bodo izdelali v opekarni sami in ne bo dolgo, pa bodo imeli lep prostor, ki jim bo služil za zasedanja delavskega sveta, za sindikalne se-stanke in vse druge prireditve. Ne bo jim treba več plačevati 2000 din za uporabo dvorane, kakor je bilo to do sedaj.

Lep je napredek tako majhne tovarne. Zelo čudno je, da kaj takega ne more storiti Železarna v Št. Petru, kjer so potrebe in zahteve neprimerno večje. Na vsak način tako razumevanje zasluži priznanje.

Malo več pozornosti ljudem, ki so s svojim delom veliko doprinesli k skupnim uspehom

Okrajno poverjenišvo za delo Celje-okolice je v zadnjem času obravnavalo nekaj primerov zaposlitve, ki resno opozarjajo na to, da moramo ljudi bolj razumeti in z njimi pravilno ravnati.

Eden od teh primerov je bil tov. Gogala, bivši funkcionar sindikata. Tovariš je bil dolgo časa predsednik področnega odbora gozdnih delavcev. Pri reorganizaciji sindikata je bil premeščen na drugo delo, kjer je težko zbolel, da je moral oditi na zdravljenje in na bolniški dopust. Pred kratkim mu je dopust potekel. Koliko poti je napravil, kolikokrat je potrkal na razna vrata in prosil, da bi ga zaposlili; to bi lahko povedal tov. Gogala sam. Bilo je polno izgovorov, bivšega sindikalnega funkcionarja so se izogibali, dokler za njegov primer ni zvedel okrajni invalidski odbor v Celju. Na svoji prvi seji so vzeli v pretres njegov primer in mu tudi že našli zaposlitev. Oni — invalidi, so ga razumeli, ni jih motilo njegovo zdravstveno stanje. Vedeli so, da mora biti tov. Gogala zaposlen, ker je to s svojim delom zaslužil in ker mora preživeti sebe in svojo družino.

Podoben primer je s tov. Doboviškom, ki je bil predno se je razbolel zaposlen na lesno industrijskem obratu v Št. Juriju pri Celju.

Upravnik za delovno silo je parkrat posredoval pri omenjenem podjetju, da bi ga ponovno zaposlili prišlo je tudi do formalne potrditve, katera se ni izvedla.

Pred nekaj dnevi sta o tov. Dobovišku sklepala oba upravna odbora na

Spominska svečanost v Ravnah nad Šostanjem

V gorski vasi Ravne nad Šostanjem v bližini Graške gore so bile med okupacije srdite borbe 14. divizije Z okupatorjem. Najtežja borba je bila februarja 1944, ko je bila divizija na svojem pohodu na Štajersko. Divizija je imela tu precej žrtev. Pod kmetijo vaščana Osrednika je za gozdnim potom pokopanih 13 borcev, nad hišo kmeta Mehača pa trije nepoznani partizani. Pozneje so vse pokopali v skupen grob pri Mehaču. Na pobudo Mehača je Zveza borcev začela pripravljati material za spominsko ploščo. Vaščani so delali dve nedelji, da so končno postavili ploščo, katero so naročili iz Šostanja.

Svečano odkritje spominske plošče bo 17. junija ob 10. uri dopoldne. Ravenci želijo, da bi svečanosti prisostvovalo čim več ljudi, posebno pa še bivši borci in oficirji 14. divizije, ki so se takrat borili za svobodo Štajerske.

podjetju v Celju in obratu Št. Jurij. Sklepala sta in sklenila ter dala pisмено izjavo: »Upravna odbora sta prišla do zaključka, da v zvezi novih gospodarskih uredb, ki zahtevajo aktivnost obrata in predpisujejo samostojnost podjetja in z ozirom na stanje delavcev v obratu, tov. Dobovišek ne more biti zaposlen.«

Kratko in jasno, ker novi gospodarski ukrepi zahtevajo aktivnost... ne more biti sprejet...

Navedena in drugi primeri povedo dovolj jasno, da bo potrebno še precej predavanj, mnogo pojasnjevanja in prepričevanja, da bodo nekateri spremenili svoje mnenje in odnos do ljudi, ki so dali od sebe mnogo — mogoče celo več kot nekdo od tistih, ki sedaj sklepajo o njihovi bodočnosti in zaposlitvi.

Delovna zakonodaja je dovolj jasna, poleg tega pa, kar je najbolj važno, socialistična. Kot tako jo moramo razumeti in izvajati.

Žeparka s celjskega trga pod ključem

Zadnje mesece lanskega leta in letos je neznan storilec izmikal na trgu v prodajalnah Mestnega magazina iz torbic in cekrov odjemalcev denar, nakaznice in denarne bone. Oškodovani so primere prijavili, vendar storilcu niso prišli na sled, pač pa so v Marijini cerkvi našli večkrat izpraznjene denarnice.

Ni dolgo tega, ko je Mesarič Jožica na trgu pri nakupovanju zalotila tujo roko v svoji torbici. Lastnica roke z dolgimi prsti je bila Užmah Frančiška iz Zgornje Hudinje. Mesaričeva je storilko takoj prijavila.

Hišna preiskava pri Užmahovi je našla sledove večih tatvin. Varnostni organi so kmalu spoznali, da so z Užmahovo ujeli »dragocen« plen.

Frančiška Užmah je stara 40 let. Šeasoma se je izvežbala v spretno žeparko. Kot lovčice za prisvajanje tuje lastnine si je izbrala trg in trgovine. Tu je kradla iz torbice, žepov in cekrov nakupovalk denar, bone in živilske nakaznice. Mnogo žena je obupano odšlo s trga v zavesti, da je ob nakaznice in morda celo ob zadnji denar, a doma jo čaka družina, ki hoče jesti... Porabljuje stvari je Užmahova shranila, denarnice in druge reči, ki bi jih lahko lastniki spoznali za svoje, je odvrгла deloma v Marijini cerkvi, deloma na poti domov, druge pa je doma zažgala. Pri tem početju je bil skriv tudi Ignac, njen mož, ki je vedel za početje svoje žene in se posluževal ukradenih reči. Kupovala sta pijačo, likerje, žganje in podobno, v taki meri, da se je sosedom čudno zdelo od kod imata toliko denarja.

Na sodišču so žeparki dokazali veliko število tatvin. Škoda, ki jo je storila okradencem znaša okoli 200.000 dinarjev.

Sodišče ji je prisodilo visoko kazen kot opozorilo drugim, ki bi si hoteli prilastiti tujo lastnino in zato, ker je za svoje žrtve izbirala preproste ljudi in jim s tem jemala osnovna sredstva za življenje. Užmah Frančiško so vtaknili pod ključ za sedem let, njene-ga moža pa za leto in pol. S tem pa ni rečeno, da so naše denarnice sedaj neogrožene. Če bi žene bolj pazile na svoje reči, bi tudi Užmahova ne dobila tako visoke kazni.

Rejci malih živali so se združili v svoji rejski organizaciji

Že dalj časa so se kazale težnje, da bi se v Celju ustanovilo društvo, ki bi združilo v eno celoto vse rejce in ljubitelje malih živali, vendar pa dolgo časa ni bilo nikogar, ki bi za to dal pobudo. Vendar je končno okrajno poverjenišvo za kmetijstvo s sodelovanjem nekaterih gojiteljev malih živali sklicalo ustanovni občni zbor društva dne 27. maja t.l. Udeležba rejcev je bila zadovoljiva, kar je dokaz velikega zanimanja za napredek ter nadaljnji gospodarski razvoj društva.

Osnovanje te organizacije je vsekakor precejšnja gospodarska pridobitev, posebno za našega malega človeka. Glavna naloga rejske organizacije bo predvsem skrb za čim širšo popularizacijo reje čistopasemskih gospodarskih vrst malih živali ter posredovanje pri nabavi in prodaji. Društvo bo takoj pričelo izvajati selekcijsko odbiro plemenskih živali in voditi rodovnik, ker le na ta način je mogoče preiti na naprednejšo gospodarsko rejo, ki je po vseh naprednejših deželah uveljavljena že desetletja.

Društvo, ki je bilo tako rekoč šele formirano, že šteje nad 50 članov, kar priča, da je malemu gospodarstvu začrtana prava pot in zagotovljeno njegovo uspešno gospodarsko udejstvovanje.

ALI SI ŽE PORAVNAL RAZLIKO MED STARO IN NOVO NAROČNINO? POROČNIKOM, KI NAM NAROČNINE OZIROMA RAZLIKE ZA PRVO POLETJE NE BODO NAKAZALI DO 30. VI. 1951 PO ŽE SPREJETIH POLOŽNICAH, BOMO LIST USTAVILI, DOLGUJOČ ZNESEK PA IZTERJALI PO PRAVNI POTI.

UPRAVA
»SAVINJSKEGA VESTNIKA«

